Kőszeg, 1914. szeptember hó 27-én. 39. szám. XXXIV. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

AZ OTTHON szépirodalmi havi műmelléklettel.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Vidéki előfizetők a portót külön fizetik.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak meg.

A rendkivüli idők rendkivüli cselekedeteket kivánnak*)

a haza minden polgárától és igazolják a rendkivüli lépéseket s igy az enyémet is, mellyel alábbi tiszteletteljes előterjesztésemmel egyenesen Nagyméltóságodhoz fordulok. Ugy érzem, kötelességünk mindnyájunknak, akik a hosszu béke áldott csendjében évtizedek óta munkálkodhattunk a magunk szellemi és anyagi előrehaladásán, most, mikor a haza veszélyben forog, minden erőnkkel, szóval és tettel, sőt minden gondolatunkkal is egyedül ama nagy problémák felé forduljunk, melyeket a világtörténeti idők vetettek föl a magyar társadalom előtt. A töprengés, mely most bizonyára minden érző ember lelkét egyetlen nagy gondolatban egyesiti: hogy miként szolgálhatná ezt a mindenekfelett szent ügyet, nekem olyan gondolatot sugallt, mely meggyőződésem szerint egyetlen aktussal megoldaná a háboru folytán felmerült s a háboru után még fokozottabb mértékben felmerülő nagy anyagi problémákat s lehetővé tenné, hogy a társadalom most szétforgácsolt ereje egyetlen hatalmas gyüjtőmedencében egyesittethessék. Ezt a gondolatomat ezennel Excellentiád kezeibe teszem le, abban a szilárd meggyőződésben, hogy annak megvalósitása, életrehivása Nagyméltóságod erős és kipróbált kezeiben a legméltobb helyre kerül.

Rövid leszek Nagyméltóságu Miniszterelnök Ur! A gigantikus idők gigantikus méretü rendszabályokat, intézkedéseket, sőt intézményeket követelnek. Látjuk ugyan, hogy a társadalom apraja-nagyja boldog örömmel tesz eleget a közjótékonyságra való minden felhivásnak, de ez mind csak csepp abban a mérhetetlen tengerben, melynek a háboru után ujból meg kell termékenyitenie a pauperizmus által elöntött földünket. A bevonultak családjainak rendszeres segitése a háboru alatt; a keresetnélkülieknek és munka-alkalmaikat elvesztetteknek kárpótlása; az özvegyeknek istápolása; az árváknak egy hosszu életen át leendő ellátása olyan irtózatos nagyságu feladatok, amiket az állam a maga roppantul megterhelt háztartásából s a társadalom a maga százfelé igénybe vett áldozatkészségével még egy győztes háboru esetén sem fog kielégitően megoldhatni. Ide egyetlen, nagy, gigantikus állami gesztus szükséges; egyetlen, de példátlanul nagyszabásu á l l a m i a k t u s, mely egy csapásra oldja meg az egész kérdést s melynek rendkivüliséget a rendkivüli helyzet bizvást igazolja.

Tiszteletteljes inditványom oda irányul: vessen ki a törvényhozás, egyszer, egyetlen egyszer megállapitandó és kivetendő rendkivüli hadi- vagy háborus-segélyadót, mely a vagyoni-, illetve kereseti viszonyok mértékéhez képest rovassék ki az ország minden olyan husz éven felüli férfi lakosára, aki e háboru folyamán katonai szolgálatot nem teljesit. Az egyszer s mindenkorra szóló adó 10 koronától 5000 koronáig terjedne s esetleg megállapitandó több éves részletekben volna fizethető.

Nagyméltóságu Gróf, Miniszterelnök Ur! Kegyelmes Uram! Tisztában vagyok azzal, hogy a rendkivüli intézkedés bizonyos formai nehézségekbe ütközik, elsősorban azáltal, hogy törvényhozási intézkedést követel s megkivánja az országgyülés egybehivását. De meg vagyok viszont győződve arról is, hogy Excellentiádnak semmi nehézség nem akadály, ha a haza üdvéről van szó s hogy Nagyméltóságod bölcsesége meg fogja találni a módot, amellyel e szokatlan lépés indokolható és lehető gyorsan kivihető lesz. Tisztában vagyok továbbá azzal is, hogy az adó gondolata a nép szélesebb rétegeiben sohasem volt rokonszenves. De ha volt adó, melynek a legtisztább ethikai igazság volt az alapja; ha volt adó, melynek viselése nem teher, de gyönyörüség s melynek kirovását mi, a megadóztatandók emelkedett lélekkel, repeső szivvel, sőt szorongó nyugtalansággal várjuk — ez az adó bizonyára az lesz. Felszabadulást egy kinzó lidércnyomástól, lélekbeni felemelkedést, elégtételt és megelégedést jelentene az adó nekünk, férfiaknak, akik csak ugy férfiaknak és hazafiaknak érezzük magunkat, mint azok a véreink, akik határaink mentén fegyverrel szolgálják a hazát, de akiknek a sors szeszélye, testi alkalmatlanság vagy más okok miatt — nem adatott meg, hogy a csatatéren tegyünk hitvallást honszerelmünkről. A hazafias kötelességteljesitésnek ez az egyetlen, mert az államtól magától megállapitott módja volna az, mely lelkünk megriadt nyugalmát visszaadhatná. Ma szinte félembereknek érezzük magunkat, másodrendü polgároknak, akiknek e sulyos időkben hasznát nem veheti a haza; érezzük arcunkon az anyák, hitvesek és nővérek szemrehányó pillantásait, melyek mind azt látszanak mondani, hogy mig az ő fiaik, férjeik, fivéreik az ellenség előtt gyilkos tüzben állanak, mi gondtalan kényelemmel élvezzük a kultura megszokott áldásait és kényelmeit, azt a bizalmat, melyet azok az elsőrendü férfiak óvnak meg nekünk a becsület véres mezején.

Ez az adó felemelné szivünket s az állam által reánk rovandó kötelesség teljesitése után emelt fővel járhatnánk mi is idehaza, hogy megtettük azt, amit a haza tőlünk kivánt és kivánhatott. De felemelné szivét, megacélozná izmát és fokozná harci lelkesedését a tüzben álló véreinknek is az a tudat, hogy itthonmaradt, inségbe jutott, vagy esetleg árvaságra kerülő kedveseik nem lesznek a háboru után a közjótékonyságra utalva, hanem az állam, tehát a haza az, mely a szegényekről és az árvákról gondoskodik. Az árvák nem koldusok lesznek, de hősök fiai, akiket a hálás haza a saját gyermekeinek deklarál s nevel fel mindnyájunk büszkeségére. Ha van erkölcsi igazságosztás, ugy ez bizonyára az: akik itthon maradtak, azok gondoskodjanak azok helyett, kik a harcmezőn küzdenek.

Ismétlem, Kegyelmes Uram, tudatában vagyok annak, hogy a társadalom két keze igy is szorgoskodik. De ez még a pillanatnyi szükség enyhitésére sem elegendő. És mi lesz meg a háboru után, meg egy győztes háboru után is?! A keresetképtelenek, nyomorékok számára menházakat fog kelleni létesitenünk, az árvák ezrei számára árvaházakat, a sebesültek, betegek részére kórházakat! Ide megszámlálhatatlan milliók kellenek. És nekünk nincs olyan gazdag társadalmunk, mint Németországnak, hol alig pár ember a milliók százait képes letenni a haza oltárára. De vannak lelkes, hazafias, itthonmaradt férfiaink — mindnyájan azok vagyunk — akik alig várjuk a percet, mely bennünket e szent állami feladat teljesitésére hiv, sőt megvagyok győződve arról is, hogy külföldre szakadt hazánkfiai bár a törvénynek rájuk vonatkozólag sanctioja nincs, vagy legalább is a behajtás törvényes formák között nem lehetséges, mégis, önként saját akaratukból kötelezőleg ismernék el magukra ezt a nemzeti áldozatot, ezen a réven is igen tekintélyes összeg folyna be a határokon tul tartózkodó honfitársaink adományaiból.

Legyen szabad még Excellentiád nagybecsü figyelmébe ajánlanom, hogy e gondolat megvalósitása nem tür haladékot. Most, csakis most van itt az ugynevezett pszihologiai pillanat, melyben az egyhangu lelkesedés között keresztülvihető. A háboru kitörése előtt még tán a skepszis volt ur a lelkeken, nem hittünk ebben a lehetetlenségnek látszó szörnyüségben, a háboru után pedig mindenki a maga vérző sebével fog törődni s — joggal-e, vagy jogtalanul? — arra fog hivatkozni, hogy ő már eleget áldozott a hazáért a — háboruban. De most, ebben a pillanatban mindnyájunkat lelkesit a győzelem reménye, siró részvéttel tölt el a sebesültek látása, az itthonmaradt védtelenek nyomorusága s arcunkon ég a bánat pirossága, hogy — férfiak vagyunk és mégis itthon maradtunk. Most megváltás volna egy ilyen aktus, mely mintegy igazolná, rehabilitálná, erkölcsösebbé tenné itthoni veszteglésünket. Ime, Kegyelmes Uram, a megadóztatandók kérve-kérik Excellentiádat, mint kegyért esedeznek Nagyméltóságodhoz, tegye lehetővé ez adó kirovása által, hogy ők is felemelt fővel, egész férfiaknak, a haza elsőosztályu polgáraiának érezhessék magukat. Ne legyen a válasz erre, hogy a társadalmi jótékonyság révén is kiviheti a maga részét mindenki az áldozatból — ez nem az, melyre az itthonmaradtaknak szüksége van. Ebből ki lehet bujni azzal, hogy másnak, más hova már adtam; ez nem mentesit a gyanu alól, hogy mi harcoló fiaink vérehullása árán élvezzük idehaza a kultura áldásait — csak egy általánosan kötelező, egyenesen az állam kezébe letett áldozat az, mely e percben legális engesztelő áldozatnak számithat. Erre és csakis erre kérünk kiegészitő törvényhozási intézkedést és most, gyorsan, mig az egyedül lehetséges lélektani pillanat el nem röppenik. Ami pénzt most ki nem vesz az állam zsebeinkből, az menthetetlenül elveszett az állam számára, azt utóbb, a háboru után, még ha sokkal égetőbben lenne is reá — ne adja az Isten! — szükség, sohasem fogja megkapni még erőszakkal se, mig most sürgetve kináljuk neki. A „nem adózunk" büszke elve — ime — igy változott át bennünk egy még büszkébb óhajtássá: adózni akarunk!

Még csak pár szót a megoldás technikájáról, Kegyelmes uram! Ugy képzelem, se a bevallás, se a kivetés, se a behajtás módja nem okozna se gondot, se költséget és nem vonná el az állam vagy a városok rendes adminisztrációját megszabott feladataiktól, hiszen ezt a munkát is elvégezné a társadalom a maga önkormányzati szerveivel. Ma boldog mindenki, ha részt kérhet a munkából s önként fog vállalkozni a társadalom eliteje erre a feladatra. Az adókivetőbizottságok e célra összehivandók lennének; adóbevallási ivek lennének kiosztandók s az adóval megrovottak személyesen is megjelenhetnének az adókivetőbizottságok előtt. Lelkem egész meggyőződésével merem állitani, Kegyelmes Uram, hogy egyetlen itthonmaradt férfi se akadna, aki adóját, ezt az egyszerü adót sokallani merné. Ellenkezőleg, felfelé licitálnánk a legtöbben s a kirovott adónak a dupláját, háromszorosát vetné ki magára önként a legtöbbünk. Hogy ez a milliók milyen százait jelentené, arról a statisztikai hivataltól bekérendő adatok alapján könnyen meggyőződhetik Excellentiád.

Nagyméltóságu Miniszterelnök Ur, Kegyelmes Uram! Egész életemben igyekeztem szerény tehetségemet és erőmet ott használni, ahol épen erre módom nyilott. Most is, mikor ezzel a mélységesen átérzett gondolattal lépek Excellentiád elé, csupán az a vágy tüzel, hogy e sulyos időkben én is használhassak valamit a hazának, most is, mikor a kulturális munkásság értéke másodrendüvé csökkent. A puszta gondolaton kivül — természetesen — tettekkel és készséggel állok rendelkezésére Excellentiádnak és ezen kivül már itt is jelzem, hogy az adó behozatala esetén én magamat a legmagasabb adótétellel kivánom megrovatni — ez a legkevesebb, amit e percben tehetek. De kérve-kérem Nagyméltóságodat, karolja fel az eszmét azzal a vasakarattal, mely Excellentiádat minden cselekedetében oly impozánsan jellemzi s én meg vagyok róla győződve, hogy hazánk történetében arany betükkel lesz megörökitve az a nap, mely bölcs előrelátással akkor gondoskodik a jövőről, mikor még lehet s arany betükkel lesz megörökitve Excellenciád neve, melynek bátor és büszke csengése ad erőt nekünk e rendkivüli sulyos helyzet szilárd lelkierővel való elviselésére.

*) Jánoshalmi Nemes Marcell kir. tanácsos terjesztette a miniszterelnök elé ezt a talpraesett kitünő eszmét, mely, meggyőződésünk szerint, visszhangra talál minden igaz hazafiban. Mi is, akár állami, akár városi a háborut illető rendkivüli szükségleteket illetőleg, mindig azt hangoztatjuk, hogy igazságos megosztása a terheknek csakis az adókivetés alapján történhetik. Ez a felvetett eszme még ennél is igazságosabb, mert az itthonmaradott kereső- s adóképes férfiakat illet, — de nem volna szabad e rendkivüli adózás alól kivonni azon önálló s vagyonnal biró adófizető nőket, akiknek sem férje, sem ha katonai szolgálatot nem teljesit.

Hirek a háboruról.

— Csak hivatalos jelentések. —

Ha megszünne az olasz semlegesség . . . Milanóból táviratozzák: Az „Avanti" c. lap egy olasz miniszterrel való beszélgetést közöl. A miniszter kijelentette, hogy a hármasszövetség felbontásáról szó sem lehet. Olaszország csak Ausztria-Magyarország javára léphet ki a semlegességből.

Harmadfel francia hadtest megsemmisült. A Nationalzeitungnak jelentik Zürichből a főhadiszállás hivatalos jelentésének kiegészitéseképen: A franciák támadóereje tökéletesen meg van törve, miután a német seregek az ellenség valamennyi rohamát véresen visszaverték. Meg kell adni, hogy a francia csapattestek nagy lendülettel intézték a rohamokat, viszont ennek tudható be természetesen a német hadsereg bravuros ellentámadása mellett az a körülmény, hogy két és fél francia hadtest teljesen megsemmisült. A német sereg a Maas és az Oise között elterülő csatateret hatalmában tartja, onnan visszaszoritotta az ellenséget, a középen pedig a franciák teljes visszavonulásban vannak. A német jobbszárny nyomul délfelé.

Leves-kocka Elsőrangu minőség, nagyobb mennyiség jutányos árban kapható. **Glatter Adolf** leveskockagyár Pozsony.

Hindenburg serege Varsó ellen. A Vossische Zeitung közli a „Daily Mail" hirét, mely szerint Szentpétervárott rendkivüli intézkedéseket tesznek az Oroszország területén előrenyomuló Hindenburg tábornok feltartóztatására, aki hétszázötvenezer emberével offenzivában Varsó ellen arra kényszeriti Oroszországot, hogy Galiciában operáló seregei tetemes részét Hindenburg ellen küldje.

A döntő csata Parisert. A nagy főhadiszállás szeptember 21-én este 9 órakor jelenti: A Reims körül vivott harcokban meghóditottuk Craonelle várszerü magaslatot és előnyomulásunk közben az égő Reims ellen, elfoglaltuk Betheny helységet. A Verduntől délre levő záróerődvonal elleni támadásunk sikeresen tullépte a keleti szélen Cote Lorrainet, amelyet a 8-ik francia kadtest védelmezett. Verdun északkeleti front'ján az ellenség egy kitörési kisérletét visszautasitottuk. Toultól északra tüzérségünk rajta ütött a táborozó francia csapatokon. Egyébként ma a francia harctéren nagyobb harcok nem fordultak elő. Belgiumban és keleten a helyzet változatlan.

Szerbia végnapjai. Nisből Szófiába érkezett személyiség hivatalos forrásokból vett adatok alapján közli, hogy a helyzet Szerbiában igen komoly. A szerb lakosság elégedetlensége, melyet az inség rendkivül fokozott, részben átterjedt a hadseregre is. Azok a csapatok, melyeket Ujszerbiától és Macedóniából kényszeritettek a hadseregbe, eleitől fogva renitens viselkedést tanusitottak, ugy hogy a hadvezetőség elrendelte, hogy a szerb sorcsapatok ellenőrizzék azokat. Eközben a helyzet a kolera kitörése és a járványszerüen fellépett vérhas pusztitásai folytán ismét rosszabbodott. A járvány a rosszul élelmezett és hiányt szenvedő katonák soraiban nagy pusztitásokat okoz és a napi halálesetek száma aggasztó mértékben növekszik. Napról napra hangosabbak a vádak a Pasics-kormány és a dinasztia ellen és már a fenyegetések sem ritkák.

A német hadsereg ujabb nagy győzelme. A Daily News jelenti, hogy a francia-német csaták legvéresebbike Cia teau Thiernynél folyt le. A német tüzérség lövései mindig pompásan találtak. Egy gránát az angol főhadiszállásra esett, de a vezérkar tagjai közül senkit sem sértett meg. A németek jobbszárnyán négy harmincecentiméteres mozsár müködött. Az óriási zápor folytán az angol-francia katonák nyakig vizben állanak.

300 ezer fogoly, 2000 ágyu. Bethmann Hollweg birodalmi kancellár táviratban kereste fel a zürichi konzulátust és a valótlan hirekkel szemben megállapitja, hogy a németek eddig 300 ezer foglyot ejtettek és kétezer ágyut zsákmányoltak.

Verdun ostroma. A németek Verdunt sikerrel ostromolják. A franciák balszárnyát a német csapatok szétverték. Párisban óriási az elkeseredés.

Paris és a francia vidéki városok. A Corriere dela Sera-nak jelentik Párisból, hogy a fővárosi pályaudvarok várotermeiben és peronjain öles plakátokat ragasztottak ki, amelyeken a francia vidéki városok polgármesterei figyelmeztetik a párisi menekülő lakosságot, hogy ne jöjjenek az ő városaikba, minthogy már tele vannak menekültekkel.

Petar Prizrendbe menekült. Péter király Prizrendbe menekült. A szerb király az elkeseredett nép merényletétől fél.

Német léghajók bravurja. A német hadsereg szolgálatában álló léghajók és repülőgépek munkája felülmulta azt a várakozást, amit a hadvezetőség hozzá fuzött. A veszélyes hosszu utakon sérülések, rongálások érték a légi járómüveket, de teljesen egyik sem pusztult el. Az ellenség kezében eddig egyetlenegy német léghajó sincs.

Franciaország helyzete kedvezőtlen. Pau tábornokot Délfranciaországba küldték, hogy segédhadtestet szervezzen, mert a franciaországi helyzet már fölötte kedvezőtlen.

Perzsiában kiütött a forradalom. Perzsiában számos törzs forrong az angolok és oroszok ellen.

Hirek Szerbiából. A szerb hadseregben eddig 12000 koleraesetet észleltek. Naponta 200—300 halottja van a járványnak. Az állami bank fiókjait Valjevóból, Gorniból, Milanovácból és Kragujevácból Nisbe rendelték. A szerb lakosság elégedetlensége átterjedt a hadseregre is és a szerbiai helyzet a kolera terjedésével nagyon megrosszabbodott. A járvány a katonák soraiban óriási pusztitást okozott. Egy idemenekült szerb katona elmondotta, hogy a szerb katonaság nagyon elszánt és erős ellentállást tudna kifejteni, de óriási a hiány a municióban. Szófiai táviratok szerint Ujszerbiában a zavargások napról-napra fokozódnak. A szaloniki—nisi vonalon Smokovicánál a nagy hidat a levegőbe röpitették. A merénylet után véres csatározások folytak a felkelők és a szerb lakosság között. A szerb csapatokat a forradalmárok futásra kényszeritették.

Orosz dicséret hadseregünkről. A „Vecsernaja Vremja" cimü orosz lap cikkéből, amely az osztrák-magyar csapatok magatartását dicséri, a következőket közli a Nova Reforma: „Az osztrákok és magyarok, akik az ország délkeleti határszéleire hatoltak be, gavallérosan viselik magukat. Egy osztrák-magyar különitmény, amely Radzivilowban jelent meg, tökéletes korrektséggel viselkedett a nyugodt lakósággal szemben. A tisztek látogatásokat tettek az ottani intelligenciánál és biztositották, hogy az osztrákok és magyarok nem fogják bántani a nyugodt lakosságot, amelynek osztrák-magyar uralom alatt sokkal jobb dolga lesz. A tisztek a helyi lakosságot ezzel akarták maguk számára megnyerni és kedvező hangulatra birni."

Oroszországnak fogy a katonája. Az orosz hadügyminisztérium az idei ujonc korosztályt fegyverbe szólitotta.

Elsülyesztett angol hajók. Londonban 22-ikén este 9 órakor feladott hivatalos komünike szerint, a német tenger alatt járó naszádok az Északi tengeren az „Abonkir", a „Hague" és a „Cressy" angol cirkálókat elsülyesztették. A cirkálók legénységének nagy részét odasiető angol hadihajók és holland gőzösök megmentették. Német félhivatalos közlés szerint, a német admirálitás hivatalosan még nem adhat hirt, mert a tengeralatti naszádok a nagy távolság következtében még nem tettek jelentést. Más forrásból vett hir szerint az ütközet 22-én reggel 6—8 óra között 20 tengeri mértföldnyire Hockvan Hollandtól történt. Az Aboukirt előbb egy torpedó találta. A „Flóra" Holland gőzös kétszáznyolcvanhét tegyerészt Gimundenbe vitt.

Győzelmes előrenyomulás Szerbiában. Az osztrák és magyar déli hadsereg győzelmesen nyomul előre Szerbiában. Csapataink elfoglalták Drenovácot, Pricinovicet és Sevaricet, ahol a szerbek nagy vereséget szenvedtek.

A szerb hadsereg züllése. Nisből érkezett jelentések szerint a szerb hadseregben a fegyelem teljesen meglazult. Több tüzérezred legénysége fellázadt, ágyuit elpusztitotta s megtagadta az engedelmességet. A szerb hadseregben eddig négyezer koleraesetet konstatáltak.

György szerb herceg megsebesült. A szerb sajtóiroda jelenti e hó 20-iki kelettel: Amidőn György herceg az ellenség ellen intézett támadás alkalmával a parancsnoksága alatt álló zászlóalj élén rohamra indult, megsebesült. A golyó, a mely a herceget érte, a hátgerincnél hatolt be és a jobb lágyék táján jött ki. A sebesülés aggodalomra nem ad okot. A herceget tábori sebészek vették pártfogás alá, honnét Krupanjiba viszik.

Németország nem tesz békeajánlatot. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung irja: A Reuter-ügynökség washingtoni jelentése szerint az ottani német nagykövet kijelentette, hogy Németország kész a békére, ha Németország területi integritását nem bántják. Ilyen jelentések célja azt az impressziót kelteni, mintha Németország tekintet nélkül nyugati és keleti seregeinek győzelmi sorozataira, belefáradt volna a harcba. Németország e pillanatban egyáltalában nem gondol arra, hogy bármiféle békeajánlatot tegyen. Ismételjük, Németország egyetlen célja az, hogy az ellene bünös módon felidézett háborut, becsülettel végigküzdje.

Szerbiában a sebesülteket a kolerabetegekkel szállitják. A Dvonik jelenti: A Szerbiában megujult osztrák-magyar offenziva a szerbeknek óriási veszteségeket okozott. Nisbe napok óta hosszu sebesültszállitó vonatok érkeznek. Sürün megtörténik, hogy a szerb sebesülteket kolera betegekkel együtt szállitják.

Varennest bevétele. A nagy vezérkar közli: A francia seregeknek Verdunból és Toulból történt kirohanását a németek véresen visszaverték és számos foglyokat ejtettek. A németek a megvert franciáktól több gépfegyvert és számos ágyut zsákmányoltak. Varennest a németek győzelmesen bevették.

Románia szigoruan semleges. Bukaresti hirek szerint a román kormány visszautasitotta az orosz követ panaszát, a melylyel tiltakozott a román kormánynak ama tilalma ellen, hogy nem szabad orosz csapatokat szállitani Szerbiába. A bukaresti kormány az orosz követtel szemben hivatkozott arra, hogy mint semleges hatalom kötelessége volt ezt megtiltani.

Francia ügynökök olasz önkénteseket toboroznak. A „Corriera de la Sera" San-Remoból eredő hiteles értesülése szerint az olasz kormány neszét vette, hogy a francia-olasz határon francia ügynökök fiatal olasz férfiakat Franciaország hadseregébe toboroznak és hogy sok fiatal olasz férfi elvándorolt. Ennek következtében az olasz kormány szigoru intézkedéseket tett, hogy gátat vessen az ilyen elvándorlásnak.

Oroszország Németország ellen fordul. A The Newyork Herald párisi kiadása irja szeptember 15-én: Pétervár, szeptember 14: A hadügyminiszter kijelentette, hogy Oroszország figyelmen kivül hagyta az osztrák seregeket, minden erejével Németország ellen fordul.

Paris várja az ostromot. Páris teljesen felkészülve várja a német sereg ostromát. A lakosság pani félelmét egy kis nyugalom váltotta fel, mert a repülőgépekről történő bombázáson kivül Párisig nem igen hatol el még a csaták zaja és a háboru közvetlen közelségének kellemetlenségeit sem érzi egyelőre. Gallieni tábornok hivatalos nyilatkozatban közli a város lakosságával, hogy elegendő élelmiszert halmoztak fel, bár egyelőre joideig nem félnek attól, hogy Páris ostrom alá kerül, sőt az itt koncentrá't csapatok egy részét is harcba küldték. Hónapokig állhatják a németek ostromát a kiéheztetés veszélye nélkül. Az állapotok most sokkal jobbak, mondják a hatóságok, mint negyvennégy évvel ezelőtt voltak. A védelem is sokkal erősebb, felkészültebb és a vizvezetéki vonalakat olyan erős őrizet alá vették, hogy ne férkőzhessenek hozzá a németek. Adrien Mithonard, a városi tanács feje kiáltványt intézett a lakossághoz és felszólitott mindenkit, aki nem képes a fegyverfogásra, hogy hagyja el a fővárost. Páris — ugymond — könnyen körülsáncolható és exisztenciális érdeke az, hogy csak azokat élelmezze a város, akik a védelemben részt vehetnek. Kivánatos tehát, hogy a még itt maradt asszonyok, gyermekek és öregek azonnal hagyják el a nehéz megpróbáltatásra váró Párist. Szeptember 25-ig kell ezeknek eltávozni és minden család csak a legszükségesebb málhát viheti magával, mert a vonatok tulzsufoltsága miatt többet nem tudnak elszállitani. A rövid határidőből a franciák arra következtetnek, hogy a német sereg közeli megjelenésére is kezdenek számitani a vezérkarban.

Három angol lovas-brigad megsemmisült. Genfből jelentik: A francia csatatéren három angol lovas-hadosztály, amely támadást intézett a német tüzérség ellen, teljesen megsemmisült. Tizenkétezer emberéből mindössze kétszázhusz tért vissza.

Az Emden ujabb sikere. Kalkutából hivatalosan jelentik: Az Emden német cirkáló Madrásznál megjelent és felgyujtott két olajtariályt. A felgyujtott erődökből a tüzelést viszonozták. Az Emden erre a sötétben kioltott lámpákkal eltünt.

Városi ügyek.

3182/914

Hirdetmény

Közzéteszem, hogy a hadbavonult katonák s családjai ügyes-bajos ügyeinek elintézését elvállaltam. Szükség esetén forduljanak bizalommal hozzám.

Kőszeg, 1914. szeptember hó 13-án.

Auguszt János, polgármester h.

Hirdetmény.

50 rakás tölgybotfa, 16 rakás nyárdorong, a városházi pénztári hivatalnál még megvehető.

Kőszeg, 1914. szeptember hó 22-én.

Auguszt János, polgármester h.

Hirdetmény.

Felhivás az önkéntes polgári őrség tagjaihoz!

Tisztelettel felkérjük az eddig jelentkezetteket és még jelentkezni kivánokat, sziveskedjenek ma vasárnap délután 2 órakor a városház tanácstermében értekezletre s megalakulásra megjelenni.

Kőszeg, 1914. szeptember 26-án.

Kőszegi József, rendőrkapitány. **Auguszt János**, polgármester.

Helyi hirek.

Meghalt Kirchknopf Mihály. Vasárnap reggel ez a szomoru hir kelt szárnyra, mely megdöbbenest és általános részvétet keltve a város lakósságának minden rétegeben. Tudtuk, hogy nagybetegnek találták, legutóbbi bécsi konzultációnál, de hogy ily gyorsan elveszitse őt családja és e város társadalma, erre nem voltunk elkészülve. Csütörtökön még üzletében volt. Pénteken gyengélkedése miatt szobájában maradt. Szombaton is még fenn volt. Estefelé meghallgatta fia ujságfelolvasását a háboruról, feltizkor jóizüen megivott egy pohár tejet s mikor lenyugodni készült, bajának következményeként beállott szivszélhüdés egy pillanat alatt oltotta ki életét. Jelentékeny szerepet vitt a közéletben s különösen mint városi képviselő volt igen agilis. 23 évig főparancsnoka volt az önkéntes tüzoltóknak s a kőszegi járás tüzrendészeti felügyelője. Részt vett a sörgyár alapitásánál is, egy negyed századon át volt a kőszegi általános takarékpénztár felügyelő-bizottsági tagja, hosszabb időn át a kőszeg—szombathelyi vasuti r. t.-é is. Nemrégiben megyebizottsági taggá is lett és a soproni kereskedelmi és iparkamarának is volt tagja. De közreműködött még ezen kivül is számos intézménynél és mindenkor buzgalommal, önzetlenséggel szolgálta a közügyet. Temetése impozáns megnyilvánulása volt a részvétnek. Az önkéntes tüzoltók testületileg vonultak ki zászlóval és zenével, képviselve volt a város, a kereskedelmi kamara, a tüzoltószövetség, a rőt-rendeki és doroszlói tüzoltóság, a takarékpénztár, a vasuti r. t. és más testületek. Fáklyát vivő tüzoltók kisérték a négylovas gyászkocsit, melyet töméntelen sok koszoru boritott. A gyászmenet utján a gyász jeléül a villamos lámpák égtek. Ezt a rendkivüli szép figyelmet asztaltársasága rendezte. Több száz polgára a városnak kisérte el utolsó utjára és sirjánál mély meghatottságot keltett Balikó Lajos lelkész gyászbeszéde. Két katonafia a harctéren áll s sejtelmük sincsen arról, hogy az életükért aggodó apa már itthagyta az élet örökös küzdőterét. Családját számosan keresték fel részvétük kifejezése céljából és a róla valo e megemlékezéssel mi is szeretettel áldozunk az ő emlékének.

Halálozás. E héten elhunyt városunkban Verkljan Mártonné, Jungh Emma vézérőrnagy neje 55 éves korában. Itt volt látogatóban Boltek alezredesnénál, mig férje a szerbiai harctéren viaskodott a királygyilkosok letörésére. Temetése, melyre férje is eljött, hétfőn volt. Tetemét pénteken elszállitották Zágrábba.

Egy derék ifjut kisérték tegnap örök nyugalomra. Pissenberger Ferenc 26 éves nezsideri tanitót, aki egy meghülésből származó tüdőbaj miatt néhány hónapi délvidéki, szanatoriumi és családi gondos ápolás dacára az életnek már megmenthető nem volt. Egy értékes életet tarolt le a kérlelhetetlen halál. Kiváló jó pedagogus volt, ki nemcsak mindig tanitott, de szüntelenül tanult is és szeretettel csüggött nemes pályáján. Kiváló tehetségü müvésze volt a zongorának. Sajnos, csodaszép játékát csak a legszükebb körben élvezhették, de legszivesebben csendes magányjában foglalkozott a zenemüvészet klasszikusainak nagyobbszerü müveivel. Tanitani, tanulni, zongorázni. Ez volt az ő eleme. Milyen kár, hogy oly rövidke kis időt juttatott neki erre a sors. Mély megilletődéssel állunk koporsója előtt. Siratjuk benne a derék tanitót, a példás életü nemesen törekvő korán elhunyt ifjut s mély részvéttel vagyunk szülei, testvérei iránt, akiket elhunytával oly nagy veszteség ért. Találjanak vigaszt a jó emberek osztatlan részvétében.

A harctéren szerzett kitüntetések. A katonai érdemkeresztet kapták Őfelségétől a harctéren tanusitott vitézségért: a 83-asok közül Uffenheimer

Henrik őrnagy és Konezni Imre százados. Előbbi csak rövid ideig, utóbbi legutóbb is az itteni zászóaljnál volt és innét indult vitéz századával a nyugati harctérre. — Ugyancsak ezt a kitüntetést kapta, sajnos csak halála után, báró Schuster Alfréd 12. gyalogezredbeli százados, aki néhány évvel ezelőtt a helybeli cs. és kir. katonai reáliskolában tanitott.

Uj tiszteletbeli főszolgabiró. Szakonyi István volt szombathelyi főszolgabiró, akit betegsége miatt nyugdijaztak s azóta Kőszegen telepedett le s az ittemi társadalom igen rokonszenves tagja, a háborura való tekintetből önként ajánlotta fel szolgálatait a vármegyének. A főispán örömmel fogadta és kinevezvén tiszteletbeli főbiróvá, szolgálattételre a kőszegi szolgabirósághoz osztotta be.

Anyakönyvvezető-helyettessé nevezte ki a belügyminiszter Szuklics András okl. jegyző, városi számtitsztet, egyben pedig felmentette ez állás alul Jambrits Lajost, ki a mozgósitás folytán katonai szolgálatra vonult be.

Nedeczky Jenő alezredes elestéről már régen jött hir, de nem akartuk elhinni s nem is adunk hitelt a szálongó hireknek. Sajnos, most már kétségtelen, hogy a kedves emlékezetünkben élő daliás főtiszt hősi halált halt a harctéren. A mi népfelkelő ezredünknek lett parancsnoka. Lublin előtt óriási feladat jutott ezredének. Dankl seregének egy részét kellett visszavonulásában fedezni, nagy tulerővel szemben óriási harcot állani. Nedeczky alezredes mindig legelől járt, ott buzditotta katonáit, kik csodákat miveltek az ő bátor vezetése alatt. Hiába figyelmeztették még a legénység köréből is, hogy fedezetben maradjon. Egy ellenséges golyó torkát furta át. Katonái és a mi városunk emlékében is tovább fog élni. Hősi harcát a hadtörténet is megörökiti.

Egy kőszegi származásu hős esett el a galiciai harctéren. Mayer Béla alezredes, az itteni Mayer-Hübert-Jaross család közeli rokona. A nyiregyházi 14-es huszárokkal vett részt egy hatalmas tulerő elleni irtózatos rohamban és több golyótól találva bukott le lováról.

Dahinten Ernő orsz. képviselő halálához. A képviselőháznak a háboruba vonult tagjai közt Dahinten Ernő az első, aki a harctéren hősi halált halt. A képviselő halálának hire már korábban merült fel és mély megdöbbenést keltett a szászok körében, de még mindig reménykedtek, hogy a hir nem fog valónak bizonyulni. Most azonban hivatalos távirat érkezett, hogy Dahinten képviselő, aki tartalékos tiszt volt, szeptember 6-án, a Kupinovo melletti ütközetben hazája védelmében hősi halált halt. A kőhalmi kerületben, melyet az elhunyt 1910. év óta képviselt, e szerint uj választás lesz. Valamikor egyik erdélyi város polgármestere volt. Alberti (Dahinten) Frigyes nyug. osztrák-magyar bank tisztviselő, itt letelepedett polgártársunk unokabátyját gyászolja benne.

A polgárőrség megalakulása serényen halad előre. Eddig a következők irták alá csatlakozásukat: Balikó József, Heidenreich Lajos, Schatzl Lajos, Freyberger Jenő, dr. Hechinger Edé, Tangl Adolf, Kohn Zsiga, Deutsch Gyula, Popper Géza, Krug Sándor, Deutsch Artur, Berényi György, Fehér Kálmán, Milos Gyula, Borovánszky Sándor, Horváth János, Zartl Ferenc, Dömötör Gyula, Klasánszky János, dr. Deutsch Lajos, Zerthofer Károly, Frühwirth Károly, Bass Rezső, Frankl Miksa, Czeke Gusztáv, Róth Jenő, Kováts Károly, Kiss Károly, Müller Ferenc, Pollák Miksa, Lauringer Ferenc, Lauringer Elek, Tangl Adolf, Stiaszny Gyula, Gaál József, Koczor Lajos, Zerthofer Mihály, Németh Sándor, Unger Elek, Szeybold Kálmán, Weber Antal, dr. Zakáts István, Takáts József, Prosquill Jenő, Wölfel József, Pajthy Ödön, Márkus Kálmán, Sohár Károly, Kapuy János, Noll Gáspár, Eitner József, ifj. Ronai Frigyes, Horváth Mátyás, dr. Stúr Lajos, Szmoljár László, Csapodi Kálmán, Szuklits András, Simon Antal, Schaar József, Arató István, Fehér János, Róth Sándor, ifj. Németh Imre, Molnár Lajos, Stessel Károly. Ma délután 2 órakor lesz első értekezletük a városház tanácstermében a polgármester elnöklete alatt. Ugyanekkor jelentkezhetnek a még csatlakozni kivánók. Kivánatos is, hogy minél többen, lehetőleg 100-nál többen legyenek, hogy kevesebb teher háruljon az egyesekre.

Földiszeder leveleket szedett tegnap a főgimnázium ifjusága tanáraik vezetése mellett. Száritás után innét és az egész országból is elküldik a hadvezetőségnek. Katonáinknak teát főznek belőle, mely teljesen pótolja az orosz — teát, amiből ne is legyen része egyikünknek sem.

A népfelkelő sorozás, illetve az 1892, 1893 és 1894-ben születtek bemutatása, október 1-től 12-ig lesz a helybeli honvédlaktanyában egyidőben két bizottság előtt. Itt jelennek meg megállapitott sorrendben a vármegye egész területéről s akik beválnak, még aznap tesznek esküt, katonai szolgálatra illetve kiképeztetésre azonban még csak október 26-án fognak bevonulni. Akiknek önkéntesi kedvezményre van jogosultságuk, igazoló okmányaikat a bizottság előtt mutassák be, szintugy a papjelöltek is.

Kőmüveseket és acsokat menesztett mai napon a rendőrhatóság mint katonai ügyosztály, a hadsereg számára teljesitendő sürgős épitkezéshez Esztergomba.

Sebesültek érkeztek vasárnap délután Kőszegre. 120-at jeleztek, de 237 érkezett. Szerencsére elegendő hely volt valamennyiök elhelyezésére, sőt többnek is. Van közöttük sok olyan, aki harctéren nem volt, hanem mint lábbadozó került ide nagyobb kórházból. A legtöbb könnyen sebesült s jórészük gyalog tette meg az utat a kórházba, a többi a helybeli fogattulajdonosok kocsijain. A beszállitás eszközlésére a pályaudvaron megjelentek a polgári és katonai hatóságok és a kórházak vezetői. A sebesültek beszállitása nem lett volna nehéz feladat, mert erre minden előkészület megtörtént, de a közönség kiváncsisága olyan óriási mérveket öltött — vasárnap is volt — hogy a rendfentartás okozott sok bajt, nem lévén se rendőr, se katona. Még jó, hogy sikerült két önkéntes polgárőrrel (Balikó József és Heidenreich Lajos) a pályaudvar belső részétől a több ezer főnyi közönséget visszatartani. Mert 3—4000 ember hemzseget ott a pályaudvar körül, egymást szorongva, taszigálva, egyegy helyért küzdve. Pedig a bevonulási utvonal hossza a vasuttól a kórházig legalább 2 kilométer és mindkét oldala az utvonalnak 4 kilometer. Minő kényelemmel állhattak volna ez uton. A beljebb állóknak csak arról kellett volna lemondaniok, hogy egy-két perccel később meglássák a begyalogoló vagy kocsikázó sebesült katonákat. A világért sem tette senki. Mindenki ott szorongott s tömegekben fuldoklott a pályaudvar körül s a néhány rendfentartónak elég munkába került ott annyi helyet biztositani, hogy a sebesültek is elférjenek. Mikor pedig megindult a menet, a közönség jórésze a sebesültek mellé törekedett, gyermekek a kocsijukra kapaszkodtak, — egy sem gondolt arra, hogy az nemcsak nem illő, hanem esetleg — veszélyes is! — A pályaudvaron a Vereskereszt számos nőtagja frissitőkkel és cigarettákkal halmozta el az érkezetteket és még a ragályos betegektől sem riadtak vissza; még figyelmeztetésre sem. Hát még a sok tolakodó kiváncsi, aki elsőnek akar valami Hárijánoskodást terjeszteni. Milyen egyszerü és okos dolog lenne a sebesültek beszállitása — közönség nélkül. Pedig ez a fő és nem a látványosság. Utközben valóságos barack-zápor érte a bevonuló sebesülteket. Nem ették meg. Ott maradtak a kocsiban. Élvezhetetlen éretlen kemény hulladék volt. Azt mondta az egyik kedélyes sebesült: könnyebb volt kibirni a harctéren a golyóbisokat. Pedig akik ezt dobálták nekik, azok is azt hiszik, hogy valami jótéteményt végeztek. Igazi jótétemény az volt az ő számukra, hogy barátságos, tiszta szobát és fekhelyet találtak a 83-as laktanyában s nyomban érkezésük után jó forró daralevest, sültet, burgonyát s lefekvés előtt még egy fél liter tejeskávét és zsemlyét kaptak, a sulyosabb betegek pedig nyomban, a többiek másnap vétettek gondos orvosi ápolás alá.

150 beteg katona elhelyezésére kötelezte az alispán a várost. Ugyanilyen kivetés az egész vármegyére kiterjedőleg történt. Polgármester felhivására a helybeli nőegyesületek szives közbenjárásával számosan adakoztak ágyakat, ágynemüeket s egyéb felszerelési tárgyakat, melyeket a katholikus és evangelikus iskolák termeiben helyeztek el. Az orvosi, ápolói és tisztántartási költségeket a kinestár fogja viselni. Mindenesetre jobb ez az elintézés, mint a házankinti elhelyezés, de a városon kivül izoláltan fekvő csipkegyári nagy üres termet mégis jobb lett volna felhasználni. Közegészségi okokból is jobb és a tanitás rendjét is kár megbolygatni, mikor ez elhárithető.

Egy nagyértékü festményt, a hirneves Kayser Ebba svéd művésznő alkotását, (aki tudvalevőleg Stefánia trónörökösnét tanitotta s jeles művészetéért az arany érdemkeresztet is kapta,) ajándékozta Terplán Kornélné a Vöröskereszt egyesületnek jótékonycélu kisorolásra. Ő ajándékba kapta a jeles művésznőtől, aki mult évben látogatóban volt nála s itt időzése alatt sok szép művét állitotta ki Róth könyvkereskedésében. Értékes ajándékát a feukoltlelkü uriasszony most a katona-sebesültek javára áldozza fel. Egy koronás sorsjegyeket bocsát ki a Vöröskereszt. Aki a Róth könyvkereskedésében kiállitott gyönyörü virágképet meglátja, bizonyára szivesen áldoz érte egy koronát. Szakértők legalább 3—400 koronára becsülik e mesterművet.

Schmal József rendőrtizedes s hosszu időn át a város dobosa 23 évi szolgálat után tartós betegsége miatt ment nyugalomba és e héten bucsuzott el könnyek között a városházán. A rendőrkapitány ez alkalommal teljes elismeréssel adózott a hü és kötelességtudó városi rendőrnek, aki mindvégig buzgalommal és tiszteséggel szolgálta a várost.

A hadbavonultak segélyre szorult családjai részére végre megérkeztek a pénzügyigazgatóság számvevőségétől kiállitott segélykiutaló könyvecskék. Általában teljesen kielégitő napi ellátást kapnak ezentul félhavonkint mindaddig mig a férj vagy kenyérkereső visszajön, s még lakbérsegélyt is. E könyvecske előmutatása mellett félhavonkint fizetik ki az illetményeket. Az első kifizetendő összegek már a bevonulás napjától számittatnak. Családonkint tehát 100—200 korona összegek kerülnek kiutalásra. Ebből természetesen levonja a város az általa előlegezett segélyösszegeket. Tegnap érkezett e célra 52.000 korona és a kifizetés nyomban megtörtént a mozgósitás óta lefolyt 61 napra.

Az Elite kávéház uj helyisége olyan vivmánya Kőszeg város nyilvános helyiségei sorában, mely bármely nagy városnak is diszére válna. Hatalmas, tágas, kényelmes terem s olyan világos, mintha szabad ég alatt ülnénk benne. El kell ismerni, hogy Vince Mihály ezen alkotása a legnagyobb támogatásra érdemes. Ilyen helyisége Szombathelynek sincsen, ilyen szép világos még Budapestnek sem. Berendezése persze még hiányos. Még nem érkeztek meg a külön e teremnek megrendelt kassza, szélfogó bejáró, ablakközi páholyok, tükörüvegtáblák s még sok más, ami egy modern helyiséghez tartozik, de a háborus idők elmulta után meg lesz ez is. Addig a régi helyiség butorait helyezték oda s igy is impozáns kávéházat mutat. E héten hozzáfognak az udvarfelöli kőmüves épitő munkálatokhoz s azután a régi kávéháznak étteremmé való átalakitásához. Ha még figyelembe vesszük, hogy magát a házat is elég csinos homlokzattal diszitették, ez a lebontásra itélt ház ujra oly mezben áll előttünk, hogy most már évtizedek mulhatnak, mig lebontása ujra szóba kerülhet. Az uj Elite-kávéház városunknak egy érdekes látványossága.

30 koronát kap a város a város területén létező vadgesztenyefák termése után. Ezért azután minden nap annyi szemetet csinálnak az utcán, hogy tiz utcai seprüs sem birja; a járókelő sohasem biztos abban, hogy mikor verik be a fejet, mikor csuszik el a hulladékon és töri el a lábát; a város szép gesztenyefáit pedig oly vandalizmussal teszik tönkre, hogy se a város diszére nem lesznek, sem pedig nem biztositják majdan azt a nagyszerü jövedelmi forrást: évi 30 K-t.

A választók névjegyzéket f. é. október 10 és november 10. közötti időben kifüggesztik a vármegye minden községében és városában. A kimaradottak felvételüket reklamálhatják.

A kőszeg-sárvári vonatok közül a mozgósitás befejezése után csak egy vonat közlekedett, most pedig már kettő helyeztetett forgalomba. Sárvárról érkezik reggel 7.49 és déli 12.32-kor, Sárvárra indul d. u. 2.— és este 5·16-kor.

A kórházi hygieniáról olvastunk e héten több kiváló szakember cikkeit. Egybehangzóan arra figyelmeztetnek, hogy a tömeges betegápolás körül nagy óvatossággal és pedáns gondossággal kell eljárni, nehogy a fertőző betegségek a családokba elhurcoltassanak. A legnagyobb fontossággal bir e tekintetben az, hogy a beteget látogatók azokkal közelebb érintkezésbe ne lépjenek s távozásuk előtt az előszobában karbololdatban mártott kefével ruhájukat tisztitsák, — az ápolók részére pedig külön szoba álljon rendelkezésre, hol átöltözhetnek s megmosakodhatnak. Mindenféle rovar és különösen a legyek irtandók, mert ezek a legveszedelmesebb terjesztői a fertőzésnek. A városba hozott sebesültek közöt most már számos olyan van, akik különböző könnyen fertőzhető betegségben szenvednek. A város közönségében megnyilvánuló nagy figyelem és szeretet nagyon diceséretes és elismerésreméltó. Tegyünk mindent értünk, ami csak módunkban áll, de legyünk óvatosak a magunk, családjaink és a város közegészségileg jó hirneve érdekében. Bizonyos kórtermekben sült katonáknak szánt ajándékokat sokkal okosabb egyáltalában el kell tiltania a beglátogatást. A sebe- a főtéri vereskeresztes gyüjtőhelyen, vagy a kórházak gondnokságánál leadni. Nyugodtak leketnek a jószivü adakozók, hogy azt kizárólag a kitüzött célra fordítják. Mi már kezdettől fogva ezt hirdettük s most, hogy hivatott szakirók intelmeit olvassuk, ujra figyelmébe ajánljuk a közönségnek a leggondosabb óvatosságot.

Kerelem. Hogy a hadba álló 18. és 83-as házi bakáinkat a nemsokára beköszöntő hideg ellen némiképp megvédeni segitsük, felkérjük a közönséget, adjon számukra meleg alsóingeket alsónadrágokat és harisnyákat. Ugyanilyeneket kérünk a helybeli katonai kórházban fekvő sebesültek számára is. Adandók október 15-ig Róth Jenő könyvkereskedésében.

A helybeli fogattulajdonosok a sebesültek vasárnapi beszállitásához ismét szivesek voltak kocsijaikat rendelkezésre bocsátani, sőt a megelőző napokon, melyeken sebesültek érkezése jeleztetett, ismételten fogatjaikat a vasutra küldöttek. Fogadják ezért a beszállitást eszközlő hatóság hálás köszönetét.

Beiratások az iparostanonciskolában október hó 1-én, 2-án és 3-án lesznek a városi rk. elemi fiuiskola V. és VI. osztályának tantermében esti 6—7 óráig. Az igazgatóság.

Borterme lőinkhez. Azon bortermelők, kik szőlőoltványokra igényt tartanak, jelentkezzenek f. évi október hó 5-ig a bortermelők szövetkezete elnokénél.

Adományok. Kőszegen ápolt sebesült katonáink és a hadbavonultak segélyre szoruló családjai részére Peresznyéről: 70 kg. nullás liszt, 2 zsák bab (100 kg.), 2 zsák burgonya, 8 kg. mák, 16 kenyér, 409 tojás, nagyobb mennyiségü fehérnemü és dohányra 13 korona 30 fillér készpénz, mely összeghez, Ajkas Jenő főintéző 5 koronával járult. — A gyüjtés Kósz Sándor földbirtokos házánál történt. A gyüjtés körül kiváló tevékenységet fejtettek ki Jambrits Lajos főtanitó, Gruber Anna és Jambrits Margit. Ugy fenntnevezetteknek, mint Peresznye hazafias lakosságának hálás köszönet.

Védekezés a kolera ellen. Vármegyénk alispánja a következő rendeletet intézte a városhoz. A m. kir. belügyminiszter 163 822 914. számu sürgöny értesitése szerint, az ország területén több kolera eset merült fel és pedig: Békéscsabán 1, Munkácson 1, esztergomvármegyei Tokod községben 1 és pozsonymegyei Dunaszerdahelyen 6 eset. Utasitom Czimet, hogy a m. kir. belügyminiszternek az ázsiai kolera ellen való védekezésről szóló 110.000 914. számu körrendeletében foglalt intézkedéseket szigoruan végrehajtsák. A lakosság egészségi állapotát, a köztisztasági, élelmezési viszonyait a legnagyobb figyelemmel gondozzák s a közönséget, a lakosságot, a kolera elleni védekezésre falragaszok utján is figyelmeztessék s az előző években rendelkezésükre bocsátott népszerü ismertetéseket az előljárók utján a lakosság rendelkezésére bocsássák. A községek előljárót pedig figyelmeztessék, hogy minden gyanut keltő megbetegedést azonnal, táviratilag vagy küldöncz utján a főszolgabirónak bejelentsék. Végül utasitom Czimet, hogy az egyes községekben a járványbizottságokat mielőbb megalakitsák.

A helyes takarékoskodás. Helyesen takarékoskodni annyit jelent, mint a nélkülözést kikerülni és amellett mégis a szokott kiadásokból egy bizonyos összeget fóloslegül nyerni. Vajon hogyan is kezdjük ezt? Gondos háziasszonyoknak szivesen szolgálunk segitséggel és egy példával megakarjuk nekik mutatni, miképen érhető el a kitüzött cél. A min-

hive mozgalmuknak, mivel a magyar ... háziasabbak még ...

dennapi reggelit és a mindennapi ozsonnát a legtöbb családnál a kávé képezi. A babkávé azonban igen megdrágult. Vajon ne igyunk-e ezért többé kávét és lemondjunk-e az annyira kedvelt szokásainkról? Ez egyáltalában fölösleges, hiszen a boldogult Kneipp plébános, ez a nemes emberbarát, mondotta már évekkel ezelőtt: „Malátakávé a legpompásabb pótlója az egészségrontó babkávénak!" És igaza volt! Orök időkre Kneipp nevével ellátott Kathreiner-féle Kneipp malátakávé a babkávé árának csak negyedrészébe kerül és igazi pótléknak érvényesül, mert különös elkészítési módja által a babkávé ízével és aromájával bír. Ezer és ezer család issza már évtizedek óta a valódi Kathreinert és tudja, mily értékes előnyöket hoz minden háztartásba! Ha ezen sorok hozzájárulnak ezen jó pótkávé s a népiessé vált Kneipp plébános arcképével ellátott eredeti Kathreiner csomagok továbbterjesztéséhez és ha azokat minden háztartásba bevezetik, ahol eddig még használatban nem voltak, úgy egész biztosak vagyunk, hogy azok, akik egy ízletes kávéitalra sulyt fektetnek és amellett takarékoskodni akarnak, hálásak lesznek nekünk.

A francia ipari termékek ellen. Az a minden kritikán aluli magatartás, melyet a franciák kedves orosz szövetségesük kedvéért a védtelen magyarok, osztrákok és németek irányában tanusitottak, immár mind a három nemzetben megteremtette a visszatorlás gondolatát. Magyarországon, de főképpen Budapesten minden ellen irtóháborut inditottak, ami francia. A különféle francia elnevezésü mulatók hamarosan megváltoztatták a fővárosban neveiket, a francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hölgyek jóvoltából a francia divat is elvesztette azt a varázsát, amellyel eddig lenyügözve tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfelejtettek boykott alá venni s ez — a francia cognac. Cognac városának nevét nem lehet hamarosan kitörülni a finomabb papramorgókat kedvelő emberek emlékezetéből, holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A borbol párolt italt a technika vivmányai következtében ma már Magyarországon és különösen Fiumében sokkal jobb minőségben készitik, mint akár a legelső francia gyárakban. Az „Adriatica" Cognac Médicinal néven forgalomba hozott tiszta borpárlata különösen ajánlható gyógycélokra is. Az „Adriatica" borpárlata minden jobb csemegeáru és italmérő üzletben kapható. Az „Adriatica" fiumei gyógykonyakja azonfelül, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tetemesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciánál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak magyar cognacot fognak fogyasztani.

Balatonmelléki borok: szentgyörgyhegyi ó-bor literje 1 K, szigligeti 1913-as 80 fillér. Kőszegi udvari és barna malátasör. Kapható: **Maitz József** belvárosi fűszerkereskedésében.

Társas autó kirándulások hetenkint Aspangon keresztül Mariacellbe. Vasár- és ünnepnapokon Tarcsa-fürdő és Grác. Előjegyzéseket a Dunántuli Automobil Gerage-ba, Szombathely Széll Kálmán utca 37. intézendők.

Vidéki hirek.

Gróf Niczky Ferenc temetése Ligvándon. Mult csütörtökön Oroszországból Kőszegre érkezett gróf Niczky Ferenc főhadnagy teteme és innét Ligvándra vittók a koporsót, amelyet utközben Kőszegen katonai pompával fogadtak. A család ősi fészkének kegyuri templomában felállitott ravatalról temették el a hős katonát vasárnap délután 4 órakor két vármegye általános részvéte mellett. A temetési szertartást Mikes János gróf megyéspüspök végezte fényes segédlettel. Jelenvoltak: A család részéről ozv. Niczky Ferencné grófné és gyermekei, Niczky László gróf, Niczky Pálné grófné: gróf Eszterházy Margit, ozv. Puhner Károlyné báróné: Niczky Xavéra grófnő és leánya, Weoros István, Weoros Iván cs. és kir. kamarás, Weoros Aladár és felesége, Weoros Elemér százados és felesége. Továbbá a következő küldöttségek: a 18. gy. e. küldöttsége: tisztek és legénység Kőszegről és Sopronból, a 11. huszárezred küldöttség Vidos József cs. és kir. kamarás kapitány vezetésével. Vasvármegyét Békássy István főispán, Kiss Emil dr., Vidos Árpád, Gerstenberger Jenő lovag képviseltek és a vármegye koszorujat vitték. Jelenvoltak továbbá Baán Endre Sopronmegye főispánja, Schönfeld György gróf, Chernel István és neje, Chernel Viktor nyug. huszárezredes, cs. és kir. kamarás és neje, Rusa Béla kőszegi főbiró, Rohonczy György báró, id. Vidos József, ifj. Vidos József, Ostffy Lajos dr., Károlyi Endre és neje, Freyler Lajos, ifj. Gotthard Sándor, Jenny Ödön stb. A község és a vidék népe mély megilletődéssel sereglett össze a gyászpompa emelésére. Beszentelés után a templom alatti kriptában helyezték nyugovóra az orosz harctér hősének sokat hányatott holttestét s a katonaság disztüzzel tisztelgett.

Nyolc testvér a háboruban. Unger Sámuel soproni gazdálkodónak kilenc fia közül nyolc részt vesz a háboruban. A nyolc testvér különböző fegyvernemekhez tartozik s részben tisztek, részben közlegények. Van köztük gyalogos, huszár, tüzér, utász. A kilencedik testvér is katonasorban van, de valami sérülés miatt, amelyet a katonaságnál szerzett, nem állhatott a küzdők sorába.

Orosz foglyok Szombathelyen. Csütörtökön ismét egy különvonat hozott nagyobb orosz fogolyszállitmányt Szombathelyre. 142 orosz tisztet és 30 közlegényt. A tisztek a vasuti étteremben ebédeltek. A mellőjük kirendelt katonáink őrködtek felettük, lezárták az étkezés ideje alatt az éttermet, hogy senki velük ne érintkezhessék. A tisztek között volt egy tábornok és egy őrnagy. A vonat 40 perenyi ittartózkodás után elindult foglyainkkal, kiket Grácban, Radafalván és Fürstenfelden fognak elhelyezni. 5 tisztet és egy közkatonát itt hagytak, akik csak délután utaztak el Városszalonakra.

Tanitó a harcteren. Plechl Gyula, a tótkereszturi ev. gyülekezet derék tanitója (Plechl István kőszegi vendéglős öccse) a Lublin körüli harcokban elesett. A tanügy érdemes munkása ontotta vérét a hazáért, példát adva halálában is tanitványainak, a haza iránt tartozó kötelességekről. Az elhunyt tanitó a Tótkereszturi Takarékpénztár egy lelkes alapitó tagja s az intézetnek felügyelő-bizottsági tagja.

Uj kórház Rohoncon. Rohonc képviselőtestülete csütörtökön gyülést tartott, melyen Rusa Béla főszolgabiró, báró Thyssen-Bornemissza Henrik és rohonci Pranger József is részt vettek. A gyülés elhatározta, hogy további 40 ágyat fog teljesen felszerelni s azt a sebesült katonák rendelkezésére bocsátani. Báró Thyssen-Bornemissza Henrik a 40 ágynak megfelelő helyiséget felajánlotta. Rohoncon már eddig is volt 50 sebesült a Vörös Kereszt gondozásában, mig a várban 14 sebesült tiszt ellátásáról és gondozásáról báró Thyssen-Bornemissza Henrik gondoskodik.

Heti krónika.

Dreyfus őrnagy a harcteren. Az Ördögsziget egykori világhirhedt lakója, Dreyfus őrnagy, akit husz év előtt hazaárulással vádoltak, ujra működik a francia hadseregben. Millerand hadügyminiszter teljesitette abbeli kérelmét, hogy részt vehessen a háboruban.

Koleraesetek Magyarországon. A belügyminisztériumhoz érkezett jelentés szerint az esztergommegyei Tokodon három, Ungváron két, Püspökladányban pedig egy koleraeset fordult elő.

Aki paripájának köszöni az életét. Az 1870—71-iki német-francia háboruban elesett Reuss herceg lovaskapitány holttestére a hadtörténelem szerint ugy akadtak rá éjjel a harcmezőn, hogy lova mellette állott és hangosan nyeritett. Az állati hűségnek egy ehhez hasonló, bár kevésbbé tragikus példája történt most a satanóvi ütközetben Oroszországban. Vizeki Zallian Zsigmond honvédhuszár-főhadnagy alatt elesett a ló, ő maga pedig eszméletlenül terült el a földön. Pár pere mulva magához tért és négykézláb kuszott hátra a sürü golyózáporban. Végre kijutott az ólomesőből, de menekülésre nem volt reménye, mert gyalog maradt a kozákoktól hemzsegő vidéken. Ekkor lónyeritési hallott és megpillantotta hűséges paripáját, mely kitágult orlyukakkal szimatolva kereste gazdáját. A főhadnagy hivó szavára hozzájött az okos állat, mely csak könnyebben sebesült meg, gazdája felült rá és élete meg volt mentve.

Hogyan el a német császár a táborban? Vilmos német császár haretéri életmódjáról a következőket mondta el környezetének egyik tagja: A császár mindig fabarakkokat vitet maga után személyes használatára. A barakkokat, amelyek könnyen összeállithatók és szétszedhetők, hatvan négyzetméternyi lapos területen épitik fel. A falak légmentesen záródnak, a padózat is fából van. Minden barakkház két szobából áll, amelyek szalmabutorral vannak berendezve. Konyha nincsen bennük, mert konyhaautomobil követi a császárt. Mikor a konyhaautomobil megáll, egyidejüleg a magával hozott anyagból sátrat rögtönöz. Ez a sátor, amelyben hat személy részére teritenek, a császár ebédlője.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon jóakaróink, ismerőseink és barátainknak, kik felejthetetlen jó férjem, illetőleg atyánk,

Kirchknopf Mihály

vaskereskedő

temetésén megjelentek, vagy fájdalmunkban való részvétüket bármi módon nyilvánitották, nemkülönben a tüzoltó-egyletek és más küldöttségeknek, valamint a villanytelep igazgatójának, ugy a koszorukküldeményekért, ez uton is hálás köszönetet mondunk.

Kőszeg, 1914. szeptember hó 25-én.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás.

A számos részvétmegnyilvánulásért melyben forrón szeretett, felejthetetlen hitvesem

Verkljan Mártonné

szül. Jungh Emilia

elhunyta alkalmával részesültem, hálás köszönetet mondok.

Kőszeg, 1914. szeptember hó 25-én.

Verkljan Márton

cs. és kir. ezredes-dandárparancsnok.

Róth Sándor bőrkereskedésében

egy tanonc

felvétetik.

Fáj a foga? Műfog kell!

Scharpf Jenő

vizsgázott fogtechnikus mester

segit a bajon.

Szombathely, Erzsébet királyné-utca 7. szám, félemeleten.

Működik délelőtt 8 órától délután 5-ig.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae compos.

Vérmisztitószer. Üvege: kor. 3.60 és 7.50.

Horgony-Liniment. Capsici compos.

a Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Fájdalommentes bedörzsölés hülésesknél, rheumánál, köszvenynél stb.

Üvege: kor. — 80, 1.40, 2.—.

Horgony-kénes-kenőcs

rendkivül idegcsillapitó száraz és nedves kiütesesknél stb.

Tégelye: kor. 1.—.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban vagy közvetlenül beszerezhető

Dr. Richter „Az arany oroszlánhoz" czimzett gyógyszertárából, Prága I, Elisabethstrasse 5.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 6. sz.

Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 4 %-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltokat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és eladó tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen levált, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenfele takarékpénztári és bankuzlet megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár Szombathely. Alakult: 1857-ben.**

Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,250.000 korona.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gőzüzemü gyárából

BARCOLA.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen